

ΟΙ ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΙΕΣ ΚΑΙ Η ΠΡΩΤΗ ΑΛΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ

Γ. Ν. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΙΕΣ (1)

ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΙΕΣ →

Κίνηση που αναπτύχθηκε στη Δυτική Ευρώπη με πρωτοβουλία του Πάπα και αποσκοπούσε στην ανακατάληψη των Αγίων Τόπων από τους Σελτζούκους Τούρκους.

Ονομάστηκαν έτσι γιατί οι πολεμιστές έφεραν λευκό ιμάτιο (ρούχο) με έναν κόκκινο σταυρό.

ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΙΕΣ (2)

- **Αίτια:**

- Οι φήμες για βιαιότητες των Σελτζούκων Τούρκων κατά Χριστιανών προσκυνητών
- Η οικονομική κρίση στη Δυτική Ευρώπη που ώθησαν πολλούς να αναζητήσουν καλύτερη τύχη στις χώρες της Ανατολής.
- Η έκκληση του Αλέξιου Α΄ Κομνηνού στον Πάπα για αποστολή βοήθειας

Α΄ ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΙΑ (1)

- Ο Πάπας Ουρβανός Β΄ το 1095 στη σύνοδο της Κλερμόν κήρυξε Ιερό Πόλεμο κατά των Μουσουλμάνων που κατείχαν τους Αγίους Τόπους με τη φράση “Deus Vult” (Θέλημα Θεού).
- Ταυτόχρονα υποσχέθηκε σε όσους συμμετάσχουν σε αυτή την εκστρατεία «άφεση αμαρτιών»

Α΄ ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΙΑ (2)

- Οι Σταυροφόροι ξεκίνησαν από τη Δύση κι έφτασαν στην Κωνσταντινούπολη σε δύο κύματα.
- Το πρώτο ήταν ένα ανοργάνωτο πλήθος με επικεφαλής έναν Καθολικό καλόγηρο τον Πέτρο Ερημίτη. Όταν όμως πέρασαν στη Μικρά Ασία σφαγιάστηκαν από τους Τούρκους.

Α΄ ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΙΑ (3)

- Το δεύτερο κύμα ήταν πιο οργανωμένο: Δυτικοί Φεουδάρχες με οργανωμένο Στρατό έφτασαν στην Κωνσταντινούπολη.
- Ο Αλέξιος Α΄ του υποχρέωσε να ορκιστούν πίστη σ' αυτόν και να του αποδώσουν όσα Βυζαντινά εδάφη ανακαταλάμβαναν από τους Τούρκους.
- Οι Σταυροφόροι περνούν στη Μικρά Ασία και σε συνεργασία με το Βυζαντινό στρατό πολιορκούν και ανακαταλαμβάνουν τη Νίκαια.

Α' ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΙΑ (4)

Α΄ ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΙΑ (5)

- Οι Σταυροφόροι νικώντας σε αλλεπάλληλες μάχες τους Τούρκους φτάνουν στην περιοχή της Συρίας όπου αρχίζουν να ιδρύουν δικά τους κράτη μη τηρώντας έτσι τον όρκο που είχαν δώσει στον Αλέξιο Α΄
- Το 1099 μετά από μια επίπονη πολιορκία καταλαμβάνουν την Ιερουσαλήμ και σφαγιάζουν τους Μουσουλμάνους κατοίκους της.
- Εγκαθίστανται στην περιοχή και ιδρύουν δικά τους κράτη

Α΄ ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΙΑ (6)

Ο Γοδεφρείδος ντε Μπουγιόν δίνει όρκο πίστης και υποταγής στον Αλέξιο Α΄ Κομνηνό
[Πίνακας του Alexandre Hesse]

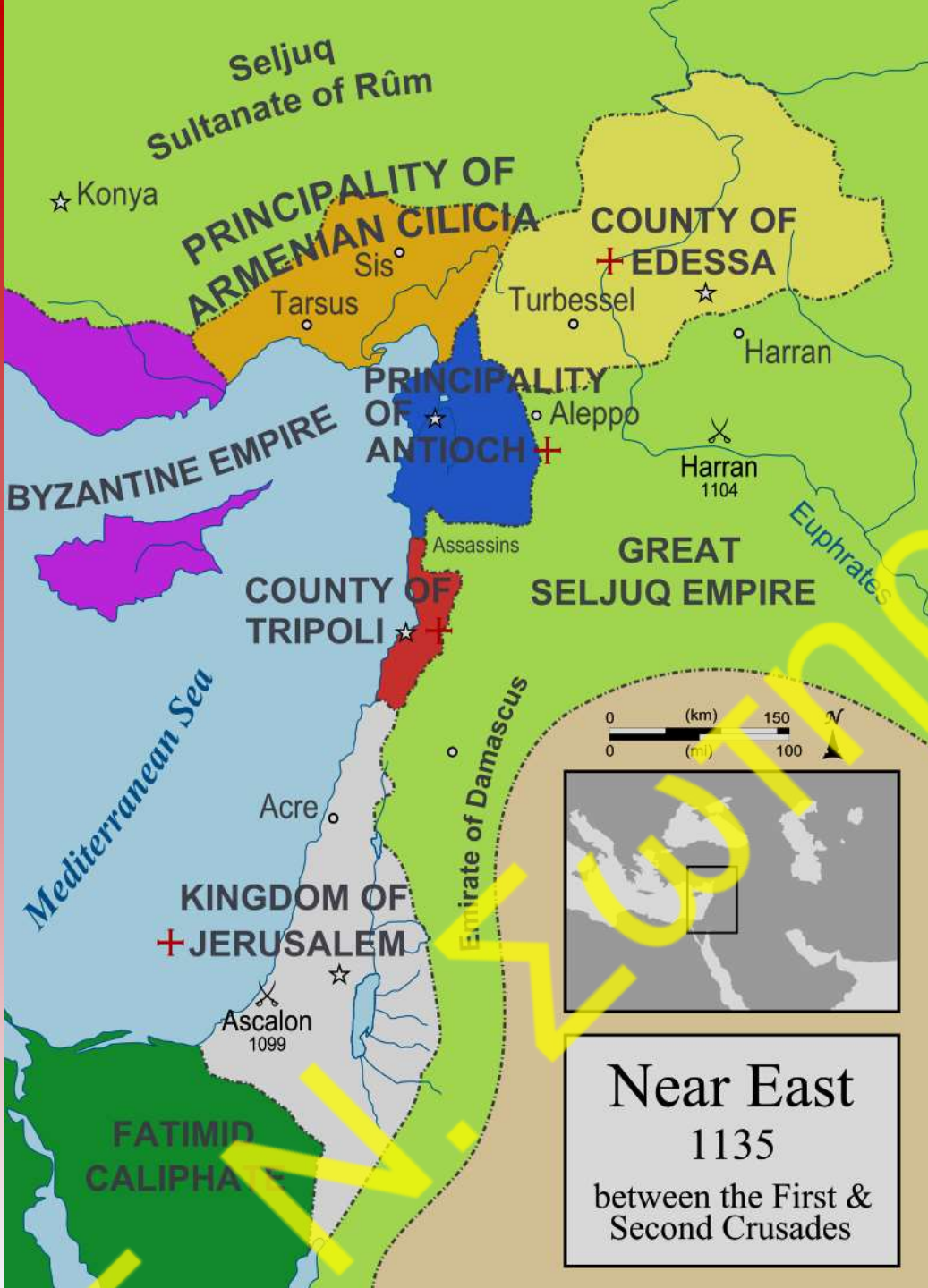
Α' ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΙΑ (7)

ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΙΕΣ (8)

Η άλωση της Ιερουσαλήμ από τους Σταυροφόρους [Πίνακας του *Emil Signol*]

Τα Σταυροφορικά κρατίδια στους Αγίους Τόπους

- Βασίλειο της Ιερουσαλήμ
- Πριγκηπάτο Αντιοχείας
- Κομητεία Τρίπολης
- Κομητεία Έδεσσας (σημ. Ούρφα)

Δ' ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΙΑ (1)

- Ήταν ιδέα του Πάπα **Ιννοκέντιου Γ'**
- Αρχηγός ορίστηκε ο **Βονιφάτιος Μομφερρατικός**
- Η Βενετία ανέλαβε να οδηγήσει (με πληρωμή) τους Σταυροφόρους στην Αίγυπτο.
- Τα χρήματα δεν βρέθηκαν κι έτσι οι Σταυροφόροι μεταβλήθηκαν (άτυπα) σε μισθοφορικό στράτευμα.
- Τότε απευθύνθηκε σε αυτούς ο **Ισαάκιος Β'** Άγγελος, έκπτωτος Αυτοκράτορας της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, ζητώντας τους να τον βοηθήσουν να αποκατασταθεί στο θρόνο έναντι μεγάλης αμοιβής

Δ' ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΙΑ (2)

- Οι Σταυροφόροι φτάνουν στην Κωνσταντινούπολη και ο Ισαάκιος Β' αποκαθίσταται στο θρόνο. Αυτοί περιμένουν έξω από τα τείχη τη συμφωνηθείσα αμοιβή.
- Ο Ισαάκιος για να βρει τα χρήματα επιβάλλει δυσβάσταχτη φορολογία με αποτέλεσμα την εξέγερση του λαού και την ανάρρηση στο θρόνο του Αλεξίου Ε΄
- Οι Σταυροφόροι πολιορκούν την Κωνσταντινούπολη και την καταλαμβάνουν (13 Απριλίου 1204)

Δ' ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΙΑ (3)

- Ακολουθούν άγριες λεηλασίες της Κωνσταντινούπολης. Οι Σταυροφόροι δεν σεβάστηκαν ούτε το Ναό της Αγίας Σοφίας στον οποίο έφεραν μουλάρια για να φορτώσουν τα πολύτιμα αντικείμενα που περιείχε.
- Πολλά πολύτιμα αντικείμενα αλλά και έργα τέχνης είτε καταστράφηκαν είτε μεταφέρθηκαν στη Δυτική Ευρώπη

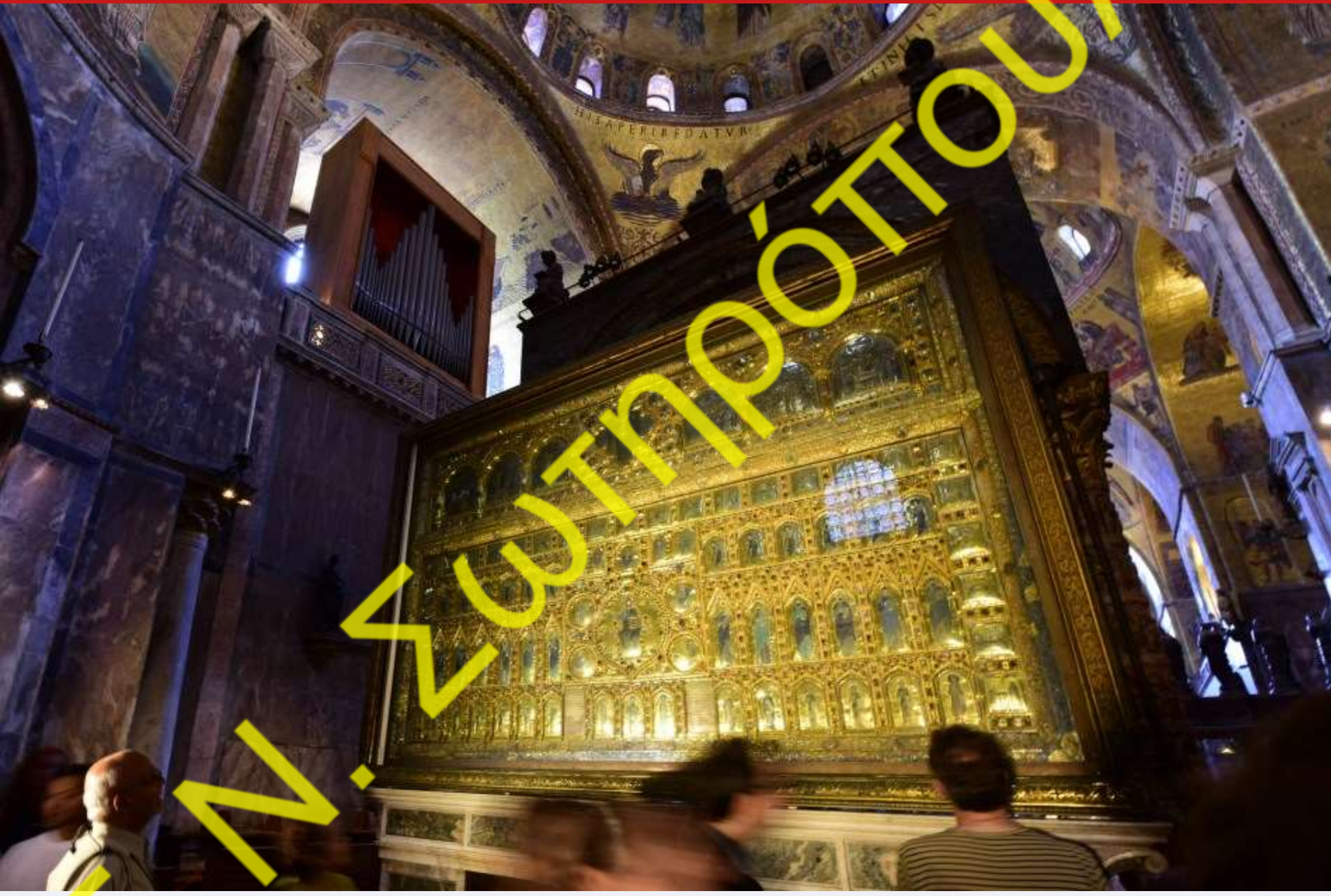
Τα άλογα του Λυσίππου → Βενετία

Χρυσή Εικόνα → Βενετία

Χρυσή Εικόνα (2) → Βενετία

Σκήνωμα της Αγίας Ελένης → Βενετία

Ιερά Σινδώνη → Τορίνο

- Δισκοπότηρο του Αυτοκράτορα Ρωμανού, από Σαρδόνυχα, χρυσό, Ασήμι, Σμάλτο και Μαργαριτάρια

**(Ναός Αγίου Μάρκου
– Βενετία)**

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ Δ΄ ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΙΑΣ

- Η λεηλασία του πλούτου του Βυζαντίου
- Ο διαμοιρασμός των εδαφών της Αυτοκρατορίας
- Η κατάληψη της Κωνσταντινούπολης για 57 χρόνια
- Η παρακμή της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, η οποία θα την οδηγήσει στη διάλυσή της 250 χρόνια αργότερα από τους Οθωμανούς Τούρκους.

Το συγκεκριμένο μάθημα βρίσκεται
στις σελ. 59-60 του Σχολικού Βιβλίου
Δανειστήκαμε το οπτικό υλικό από:

- Βικιπαίδεια
- euronews
- Cnn.gr
- Flickr.com (Dimitris Kamaras)
- Ο πίνακας στην αρχική διαφάνεια είναι του Jacopo Palma il Giovane: «Οι Σταυροφόροι επιτίθενται στην Κωνσταντινούπολη»